

Titaanien paluu: tähtien sota Pajulahdessa

Kreikkalaisen mytologian mukaan titaanit olivat jättiläismäisen suuria, ulkomuodoltaan ihmisen kaltaisia ja väkivaltaisia olentoja. Kuvaus sopii mainiosti pingisklubin kymmenotteloihin. Jopa lukumäärä täsmää, sillä titaaneitakin oli tusinan verran. Kuin kaikuna historiasta klubilaiset ovat kerääntyneet vuotuiseen riittiinsä Pajulahteen. Eletään vuotta 2010 j.Kr. Riittiä kutsutaan kymmenotteluksi ja riitti toimitetaan ennalta määriteltujen juhlamenojen muodossa juhlamenojen mestarin valvonnassa. Tähdet ottavat mittaa toisistaan. Monessa lajissa tosin yritys ja irvistys ovat sitä luokkaa, että osanottajien ihmisenkaltaisuus hämärtyy puhumattakaan äänitehosteista esim. kuulantyönnössä.

Urheilu on pilannut monta hyvää ryypymiestä. Tämä pätee myös kerholaisiin, kun pois luetaan pingiksen pikkujoulupelejä, jossa pelin voittaja aina joutuu juomaan tölkillisen olut-nimistä virvoitusjuomaa. Taivaan ja maaemon jumalallisia lapsia he kuitenkin ovat niin kuin olivat kaukaiset edeltäjänsä.

Se on riskeistä rakennettu urheilijan elämä

Kentällä on muutakin väkeä. Ovat Lappeenrannan erakot, Hermit – klubilaiset. Ovat samalla asialla. On juoksurata tulvillaan myös paraurheilijoita ja heidän vikkeliä pyöriään. Ja on nuoria palloilijoita, jarilitmasen opetuslapsia. Urheilun pyhä henki on laskeutunut heidän kaikkien ylle stadionille ja sen melkoisesti kustannuksia vaatineelle tekonurmelle.

Titaanien keski-ikä on hädän tuskin ylittänyt 60 vuotta. Itsesuojeluvaisto on jo kuitenkin saanut heistä otetaan. Ei silti aivan jokaisesta. Ei ole

nuoremmille vielä kehittynyt sitä samaa suojeleuvaisto, mitä on titaaneilla. Sata-sen avauslajissa ovat tyypillisesti reitensä venäyttäneet. Eivät ole malttaneet lämmitellä. On korkea ollut heillä diskonttokorko. Mitalin kiilto on heidät ajoittain sokaissut. Tällä kertaa ovat nuoret kuitenkin varovaisia. Ennen 100 metrin juoksua tekevät he tarvittavat lämmitysharjoittelut. Solukko muistaa.

Vaan iltapäivällä, kun on seiväshypyn vuoro, varovaisuus jo unohtuu. Hyppy-paikka on lievästi liukas. Jannen harjoitushyppy on kohtalokas: nilkka vääntyy. Jos tuska olisi kaunista, Jannella olisi hyvin kaunis ilme. Asko tekee Pajulahden ennätyksen juostessaan hakemaan jääpussia. Ylämäki talojen välistä menee kaikkia riskejä uhmaten hirvittäväällä vauhdilla, jarrut silti pitävät. Oli vaarana, että jääpussi olisikin tarvittu hänen lääkitsemiseensä. Askon maastajuoksua ei kuitenkaan hyväksytä uudeksi 10-ottelulajiksi. Jannen onneksi paikalla on koulutuksen saanutta terveydenhuoltoväkeä. Tiukka side nilkkaan ja automatka terveyskeskukseen alkaa. Make ryhtyy kuskiksi. Toivottavasti hoitajat edes ovat matkan arvoisia.

Riskinoton salat

Aitajuoksu on toinen riskilaji. Riskit voi välttää katsomalla kentän laidalla, kun rohkeimmat juoksevat. Arun maksimoi riskit paitsi osallistumalla myös tekemällä harjoitusjuoksun *väärään suuntaan*. Kun jalka sitten osuu telineen metallitukeen, sattuuhan siihen. On se vähän niin kuin sijoitusportfolion valinta. Riskitön vaihtoehto on tarjolla mutta riskillä pitää pelata. Lisäpisteitä tulee saada kuin lisätuottoa sijoitukselle. Jos ei osallistu, ei saa pisteitä. Pisteiden ehtona on riskinotto. On se aika korkea aita yli 60-kymppiselle,

mutta Arunhan onkin vasta pari vuosikymmentä nuorempi. Hamuaa lisäpisteitä, vaikka voi jalka taittua, käsi vioittua, housut revetä tai polvi mennä verille.

Rationaalinen valinta löytyy kaavasta

$$\pi = \frac{1}{2} \sigma_z^2 \left(-\frac{U''(x)}{U'(x)} \right)$$

Sen johti Kenneth Arrow, nobelisti. Siinä z = se sattunaisuuttuja,

joka on määrää kohtalon ja

σ_z^2 on sen varianssi. Siinä x kertoo juoksijan pisteet ilman riskillistä aitajuoksua tai seiväshyppyä ja funktio U mittaa sitä, kuinka palavasti urheilija arvottaa potentiaalisia lisäpisteitä. Jannella oli tarve tulokseen seiväshyppässä, mutta niin oli Arunillakin aitajuoksussa. Jos pisteiden arvotusta kuvaa lausekkeella $U(x) = \ln(1+x)$, ovat sen derivaatat $U'(x) = 1/(1+x)$ ja $U'' = -1/(1+x)^2$ ja riskilisiä, jota Janne ja Arun tavoittelevat, yksinkertaistuu muotoon, jota on helpompi lukea:

$$\pi = \frac{1}{2} \sigma_z^2 \left(\frac{1}{1+x} \right)$$

Näin on urheilijan psykologiset salat aukaistu. Maailma on riskeistä rakennettu. Jannen tapauksessa riskinotto ei kannattanut, Arunin tapauksessa kannatti. Timppa on kuitenkin ensimmäinen pingiksen uhri. Hänen vasen kätensä on kantositeessä. Se oli revennyt keväällä pingiksessä. Eivät ole titaanitkaan turvassa.

Muita riskejä

10-otteluun liittyy muitakin riskejä. Kun esim. Masa palauttaa keihään kentältä tai Jukka kiekon, on hyvä pitää niitä silmällä ja ainakin varmistaa, että vakuutukset ovat voimassa. Riskit eivät tietenkään ole vakiot. Iän myötä ne kasvavat. Siksi vanhempien on hyvä pitää nitrot mukana.

Sponsorisopimukset voimassa

Sen näkee teksteistä. Jollakin on selässä "Finnish National Opera", toisella lukee VanLe, mikä viittaa rahakaaseen sopimukseen Vantaan lentopallon kanssa. Jotain ottelijaa Loviisan

Säästöpankki on tukemassa.

Vesku mainostaa lakissaan, että hänellä on juoksu-aika. Siihen ei kuitenkaan sponsorirahaa ole tarjolla. Itse on iltajuoksut rahoitettava.

Satasella se alkaa

Ajanotto on joustavaa: jotkut tulokset esim. 100 metrin osalta joudutaan kohtuullistamaan, kun digitaaliset välineet antavat vääriä aikoja. Niinpä Lasse saa liian hyvän ajan ja päätuomari lisää siihen 3 sekuntia. Pituuden käynnistyessä huomataan, että mittanauha on unohtunut pois. Onneksi Hermit-ryhmässä on kirvesmies, jonka auton takakopissa on 5-metrin mittanauha. Kun sovietaan, että kukaan ei hyppää 5 metriä pidemmälle, mittanauha sopii mainiosti. Askeleet sopivat monesti niin kuin Evilällä. Suorituksissa on esteettistä lennokuutta ja maskuliinista voimaa. Yleisö on kannustavaa. Harva astuu yli, mutta Artturi nyt kuitenkin. Kokeillaan uutta sääntöä, joka mukaan alastulopaikalta ei saa nousta, ennen kuin on saanut luvan. Samoin kuin mäkihyppäyksessä jollakin on pakko tuoda hyppy alas ennen kuin menee yli pitkäksi. Pituushyppytulokset ovatkin systemaattisesti parempia kuin nuorempina hypätyt vauhdittomat.

Korkeushyppäyksessä aloituskorkeus on 130 cm johtuen siitä että Lappeenrannan Hermit-klubi on jo ehtinyt edetä siihen korkeuteen. Janne, Make ja Lasse pääsevät omille lukemilleen. Kun parhaat tulokset näin on saatu, on aika palauttaa rima 90 cm:iin ja aloittaa uudestaan. 120 cm on jo aika monelle vanhemmista titaaneista liikaa. Etelä-Suomen Sanomain toimittaja ja kuvaaja saapuvat paikalle ja Lasse tekee näytöshyppyn. Siitä otettua kuvaa ihailaan kollektiivisesti seuraavan aamun lehdessä.

Heitot heitetään lounaan jälkeen

Heittolajit olisivat tosi yleisölaji. Välillä huuli nimittäin lentää, kuin spitaalisten vuosikokouksessa. Mutta yleisöä ei ole. Vettä tulee välillä taivaalta urheilevan väen niskaan. Kuulaa kuivataan rätiltä ennen työntöjä. Rätti väännetään kuivaksi. Lasse viimeistelee kuivauksen pyyhkimällä urheilukalun, kuulun, omaan juhlapaitaansa. Timppa työntää vasen käsi siteessä. Timppa on ensimmäinen pingiksen uhri. Olavin karjadhusta ei kisoissa kuulla, mutta Killen ääni kuullaan. Se on totta puhuen Olavin luokkaa. Arun on hurjassa vedossa, mikä hyvin korvaa sen, että puolalaisvahvistus Tadek ei ole päässyt flunssaisena kisoihin mukaan. Viikko kisan jälkeen nousi häly siitä, oliko kuula 4 kg:n vai 5 kg:n painoinen. Selvisi, että se oli 5 kg:n painoinen, kuten pitikin. Parempi niin, muutoinhan kisa olisi pitänyt uusia.

Keihäänheitto avautuu urheilijoille uusin silmin. Mittaamistekniikka nimittäin on uusi ja innovatiivinen. Heittäjät saavat metallisen numeron, joka sijoitetaan keihään tulopaikkaan. Tämä vähentää mittaamistarvetta 66.66 %, koska heittoja on kullakin kolme. Artturi haluaa itselleen numeron 10 ja siihen suostutaan. Kun kaikille ei metallisia numeroita riitä, muutamalle laitetaan merkiksi risu. Massa on sellainen masokisti, että nauttii keihään palautuksista eikä kukaan ole heittopaikalla turvassa. Killellä on hyvät refleksit: keihään palautus osuu jalkojen väliin mutta onneksi kuitenkin kentän pintaan eikä ylemmäs jalokiviin

saakka. Lassen vauhti on aivan ylipitkä, mutta hänen kuntonsa riittää. Asko päättää taktikoida ja heittää ilman vauhtia.

Keihäässä ilmenee uusi sääntöongelma: Veskun lakki putoaa päästä, mutta heitto päätetään hyväksyä, koska lakki putoaa viivan taakse.

Kiekonheitosta todetaan suoja-verkon olevan sellaisessa kunnossa, että sitä ei varmaankaan sotien jälkeen ole käytetty. Jukka toimii kiekon palauttajana ja hänen palautuksensa ovat pidempiä kuin hänen kilpailuheittonsa. Asko pyyhkii likaisen kiekon housuihinsa ja hyvin hänellä pyyhkiikin. VeeVee kohahduttaa ja heittää reppu selässä; kamerat käyvät.

Yrityskaupat

Seiväs on outo laji. Jannen seiväskisa siis jatkuu terveyskeskuksessa. Sääntövaliokunta kysyy hypättävistä korkeuksista: kuka hyppää kakkosella alkavalla, kuka nelosella? Joku sanoo hypäävänsä kakkosnelosella.

Seipäässä Lasse tyrii aloituskorkeudesta pudottaen kaksi kertaa. Sekin on riskinottoa. Kun Lassella on aloituskorkeudesta enää yksi hyppy jäljellä, VeeVee ehdottaa yrityskauppoja. Hänellä nimittäin on kaksi käyttämätöntä yritystä tuosta korkeudesta. Kauppoja ei synny ja Lasse selviää omalla yrityksellään. VeeVee ei pääse kuin 2 metriä, vaikka Pirjo on katso-mossa. On matkoilla hyvin syönyt ja mahaa on liikaa.

Toiseksi viimeisenä lajina on 1500 m. Se on kaunis laji, kun ei katso liian läheltä. Artturi lyö ensimmäisen kerran Veskun. Jukalla on aivan hurja loppukiri.

Viimeisenä lajina on palkintojen jako, mutta siinä jaetaan vain tyyli pisteet Timpalle, joka hoitaa sen tutulla tyyllillään. Naiset saavat kannustuspalkinnot. Ilta päättyy vanhojen muisteluihin. Hermit-klubilla on taustansa Lappeenrannan teknillisellä korkeakoululla ja aloitusvuosi 1980. Oltermannin pingiklubin ensimmäiset lyönnit oli lyöty 1960-luvulla, jolloin Timppa ja Kille olivat nuoria. Vuodesta

1972 lähtien klubi on otellut eri kokoonpanoilla 40 kertaa, siis joko 5- tai 10-ottelun. Titaanien illassa on nostalgian tuntua, kuten ihmisenkaltaisilla olennoilla.

Aamulla Pajulahti herää orastavaan syksyyn, lehti on kellastumassa. Tuuli tuivertaa sinfoniaansa ja jumalallisten titaanien paluu Pajulahdesta alkaa.

Teksti: VeeVee / Vesa Kanninen

Kuvat: Kille / Raimo Sinivaara ja Artturi / Heikki Artman

